

på färd genom kambodja

infrastruktur i förändring

johan kåberg

Bussen vi färdas i skulle definitivt inte klara en svensk bilprovning. Det enda som känns tryggt är hastigheten. Att avverka de 17 milen från den thailändska gränsen till Siem Reap i Kambodja (se kartan i figur 1) tar sex timmar, dvs en snitthastighet på ca 30 km/h.

Det värsta med resan är inte värmen eller vägens eller bussens skick utan dam-

met. Det ligger ett konstant dammoln i och runt bussen. Färden genom ett av världens fattigaste länder består av många kontraster och vedermödor. Frågan vi ställer oss – som föräldrar – är det rätt att ta med barnen på sådana här provningar?

Efter många år med krig, konflikter och förtryck börjar Kambodja få något som kan liknas ett förstadium till demokrati. Ett hårt

Figur 1. Kambodja.
Källa: www.fritidsresor.se

Figur 2. Ännu ej asfalterad väg med nyligen uppförda betongstolpar för elektricitet. Ledningarna är ännu ej på plats. Foto: Johan Kåberg, dec 2006.

prövat folk börjar resa sig ur eländet. Högst upp på prioriteringslistan för landet är att påskynda ett samhällsbyggande. Att bygga sig ur fattigdom är varken ett litet eller lätt projekt dock mycket nödvändigt.

Kambodjanerna börjar se stora möjligheter med bland annat en inkomstbringande turismindustri. Men då krävs bra vägar, broar, järnvägar, hamnar, energiförörjning etc. Ett antal infrastrukturprojekt kan skönjas under resan genom det fattiga men vackra landskapet. Främst verkar energiförörjningen prioriteras (se figur 2). Hela sträckan från thailändska gränsen till Siem Reap kantas av helt nyuppförda betongstolpar för elförörjning. Än så länge är dock inte trådarna helt på plats. Nästa priorite-

ring kommer förhoppningsvis att vara asfalt. Med en bra väg skulle avståndet i tid mellan Siem Reap och Bangkok säkerligen halveras.

När vi äntligen når Siem Reap har klockan blivit nästan nio och mörkret har sedan länge fallit. Grusvägen byts i jämnhöjd med stadens flygplats ut mot en mycket bra asfalterad väg, som därifrån till centrum kantas av lyxhotell. Stora kolosser som alla har namnet Angkor någonting. Angkor var centrum i Angkor-riket som existerade från 800-talet till 1400-talet. Nu är det en stor ruinstad, som är belägen strax utanför Siem Reap. Ruinstaden är upptagen på UNESCOs lista över världsarv. Hotellen ser dock nästintill övergivna ut.

Figur 3. Angkor Wat. Nog finns det mål och mening i vår färd. Författaren med familj.
Foto: okänd, dec 2007.

Vi checkar in på Angkor Lotus. Det går alldeles utmärkt att pruta lite även här, även om det slutgiltiga priset på 75 US-dollar är långt ifrån vad vår asienbudget tål. Vi är rejält mörbultade och dammiga men med en sista kraftansträngning tar vi oss till hotellets restaurang. – tomt! Öde! Vi är ensamma förutom fyra unga servitörer som passar upp oss in absurdum. Priserna är i dollar och närmast i svensk nivå. I baren sitter två druckna engelsmän. Det är inte dessa upplevelser vi vill ha på vår resa. Härefter letade vi reda på ett mycket billigare och trevligare familjeägt hotell.

Siem Reap är tillsynes en välmående stad och ger inte alls bilden av det fattiga Kambodja. Detta av en enda anledning

– det stora tempelområdet i Angkor (se figur 3). Hundratals turister flygs in dagligen från främst Bangkok, ser Angkor och vänder sedan snabbt tillbaka till Thailand. Den bild de får av Kambodja blir ganska missvisande. De får se en välmående stad med fina hotell och bra infrastruktur. Långt ifrån den verklighet som börjar strax väster om flygplatsen.

Vägen söderut, mellan Siem Reap och huvudstaden Phnom Pehn, är betydligt bättre. Området väster om huvudstaden och Siem Reap är eftersatta. Detta mycket på grund av att det var röda khmerernas kärnområde och att krig och elände bet sig kvar längst i denna del av landet.

Den andra stora, och växande, turistor-

Figur 4. Färja någonstans mellan Sihanoukville och Koh Kong.
Foto: Johan Kåberg, jan 2007.

ten i Kambodja är Sihanoukville. Hit kommer turister för att njuta av sol och bad. Det finns lättare och svårare vägar även hit. Många flyger till huvudstaden Phnom Pehn och reser sedan vidare med buss i fyra timmar längs en hyfsat bra asfalterad väg. Bakvägen in, eller ut, till eller från Thailand går antingen med båt eller med buss till den thailändska gränsen. Även här är vägen rejält dålig och dammig bitvis. Den här sträckan är dock betydligt mer lättsam och spännande för de yngre resenärerna. De ca 15 mil till Thailand tar runt sex timmar men bryts av med fem färjepassager över några mindre floder med massor av spännande att titta på. Färjorna är riktiga hemmabyggen! (Se figur 4.) Även här syns tydliga spår av

att infrastrukturen kommer att få en rejäl ansiktslyftning de kommande åren. Broar konstrueras (se figur 5) och vägbyggen syns överallt. En bro är sedan april 2002 i funktion. Det är Koh Kong Bridge som förkortar avståndet mellan den kambodjanska ön Koh Kong och Thailand. Thailand är med och finansierar andra broar med sina grannar. Senast i december 2006 invigdes en *friendship bridge* över Mekongfloden som förbinder Thailand och Laos.

Kambodja är ett land med stora möjligheter att »ta» lite av turisterna som nu väljer det exploaterade Thailand. Kambodja bjuder på en spännande historia (från khmerrike till röda khmererna), god mat (nationalrätten amok är suverän) men framförallt glada

Figur 5. En av fem mindre floder som måste passeras mellan Sihanoukville och thailändska Trat-provinsen. Brobyggen är på gång i stora delar av landet. Foto: Johan Käberg, jan 2007.

och nyfikna människor (trots allt elände de gått igenom – ett besök på Cheoung Eek eller Killing fields samt tortyrfängelset Tuol Sleng rekommenderas) samt att de har vad många av oss också är ute efter – sol och bad. Så snart ett samhällsbyggande kommit igång kommer allt fler att hitta landvägen till Kambodja. Den inledande frågan?...ja, det går alldeles utmärkt att resa med barnen på vägarna i Kambodja. Förberedelserna måste dock vara annorlunda men så

länge de känner sig trygga klarar de ganska mycket. Oftast är det föräldrarna som är lite bekväma. Vilken glädje vi sett hos våra barn, vilka upplevelser de fått och så otroligt barnvänliga människor vi mött under resan. Trots språkbarriärer har barnen inga bekymmer att leka med andra barn. I Sihanoukville lekte våra barn i timtal med sex kambodjanska barn. Så, nog finns det mål och mening i vår färd – och även vägen var mödan värd.

*Johan Käberg är lärare i geografi och samhällskunskap samt rektor för ProCivitas Privata Gymnasium i Växjö.
E-post: johan.kaberg@procivitas.se*